

STOCKHOLMSKÄLLAN

FOTO: KASPER SALIN, STOCKHOLMS STADSMUSEUM

Renstiernas gata och Åsögatan österut någon gång kring sekelskiftet 1900.

FOTO: KASPER SALIN, STOCKHOLMS STADSMUSEUM

Gatumiljö på Norrmalm. Kammakargatan fotograferad från korsningen med Luntmakargatan 1910-1915.

FOTO: KASPER SALIN, STOCKHOLMS STADSMUSEUM

Gårdsmiljö från Kammakargatan, 1885-1919.

FOTO: KASPER SALIN, STOCKHOLMS STADSMUSEUM

Några barn står ovanför trappen i Iversons gränd, nuvarande Iversongsgatan. Nedanför ligger Roslagstorg och i bakgrunden reser sig Johannes kyrktorn och husen i kvarteret Höjden.

Arkitekten som ville rädda staden

Kasper Salin-priset känner säkert många till. Det utdelas årligen av Sveriges Arkitekter till ett svenskt byggnadsverk av hög arkitektonisk klass. Men vem var egentligen Kasper Salin, på vars donation priset vilar?

Salin var örebroaren som flyttade till huvudstaden och blev Stockholms stadsarkitekt 1898-1915. Tiden kring förra sekelskiftet präglades av stora förändringar i sättet att bo

och leva i Stockholm. Hus revs, berg sprängdes bort och gator breddades i en rasande fart. Stockholm lämnade det småstadsaktiga bakom sig, de smala gatorna med små röda trähus och livet på bakgårdarna. Fram växte den stenstad som vi i dag betraktar som gammal. I denna tid var Kasper Salin verksam, både som stadsarkitekt och som flitig amatörfotograf.

Salin föddes i Örebro 1856. Efter studier på Tekniska hög-

skolan i Stockholm drev han under ett antal år eget arkitektkontor. 1898 utsågs han till Stockholms stadsarkitekt. Lite ironiskt, med tanke på att han själv vill gå försiktigare fram med rivningarna och spara mer för eftervärlden. I en artikel i DN 1916 sa Salin "räddas vad som räddas kan, i bild och i verklighet, från den vandalism som i så många fall bli följden av den moderna byggnadsverksamheten!" Och han fortsätter: "Ni unga förstå det inte alltid

riktigt, men ju äldre man blir desto mer sätter man värde på det Stockholm som går". I sitt yrkesverksamma liv lyckades han inte få gehör för sin strävan att gå försiktigare fram. Det är i stället i Salins fotografier som det gamla Stockholm lever kvar för eftervärlden.

Salin promenerade runt i staden på lediga stunder och dokumenterade särskilt den bebyggelse som han visste skulle rivas. Det som utmärker hans

fotografier, och som gör att de skiljer ut sig från andra, samtida fotografier, är den mycket starka ögonblickskänslan. Fotografier från den här tiden är ofta komponerade nästan som konstverk. Men Salins fotografier bär mer karaktären av tidiga snap-shots. Det är också påfallande många människor i hans bilder, och de känns oftast helt oregisserade. Barnen leker kring husen, kvinnorna lyfter sina kjolar för att inte dra dem i smutsen på gatorna och tittar

man noga kan man se en och annan sotare på taken.

Före sin död 1919 testamenterade Salin sina Stockholmsfotografier till staden och sedan 1930-talet ingår de i Stockholms stadsmuseums samlingar. I dag finns knappt 200 av Salins fotografier tillgängliga för alla i www.stockholmskallan.se. I Stockholmskällan kan du också se andra fotografier från samma tid, titta på gamla kartor och läsa om Stockholm vid förra sekelskiftet.

Ulrika Falk

Läs mer om det gamla Stockholm på Stockholmskällan - www.stockholmskallan.se

**Att renovera trapphuset är en mycket bra affär
– om man gör det rätt!**

Besök vår monter på Antikmässan, Älvsjömässan 2 – 5 april

Trapphus vi har renoverat på
www.bjorkstad.nu

Se vår utställning på **BJÖRKSTADS DEKORBANK!**
Tegnérsgatan 35, Stockholm • Ring och boka tid! • Telefon: 08 – 652 15 66

ALVAR BJÖRKSTADS DEKORATIONSMÅLERI AB